

6

Ponáhľali sa cez dláždené priestranstvo pred univerzitou, aby stihli dohodnutú schôdzku. Tommy sa pri pohľade na univerzitný areál cítil ako v Toskánsku, a nie vo východnej Európe. Opakoval si, že nesmie myslieť na Toskánsko, lebo mu to pripomínalo Hege a dovolenku, na ktorej boli. A keď si spomenul na Hege, napadla mu nevdojak aj Tatiana. Tommy na ňu nechcel myslieť, lebo po uplynulej noci by si ju vlastne chcel poskladať, vložiť do vrecka a zobrať si ju so sebou do Nórska.

A aký život by jej ponúkol?

Život, aký žila Hege?

„O Litve toho môžete povedať veľa,“ povedal Wessel-Hansen, zatiaľ čo vytrvalo vykračoval dlhými krokmi, akoby bol bežec na dlhé trate mieriaci do lesov, „ale ich univerzita je o pár stoviek rokov staršia ako osloská. My Nóri sme len banda roľníkov, Tommy, uvedomujete si to, však? Dve generácie dozadu ešte väčšina Nórov chodila od statku k statku a nádenničila. A pozrite sa na nás teraz: hajzlíci, čo sem prídu s plnými vreckami peňazí z ropy, ožierajú sa a kupujú si tunajšie kurvy.“

Položil Tommymu ruku na plece a viedol ho k starým kamenným schodom. Tommy dúfal, že nezavetrí Tatianinu voňavku a nevšimne si, ako očervenel.

„Je to tu hore,“ povedal Wessel-Hansen. „Bol som tu raz na recepcii. Bolo to nudné až hrôza. Fakt som si myslel, že sa budem musieť zabiť. Dúfajme, že tentoraz to bude lepšie.“

Darius Garulaitas vyzeral ako človek, ktorému tiahne na sedemdesiatku. Wessel-Hansen mu povedal, že je dekanom fakulty humanitných vied a navyše profesor dejín náboženstva.

Priateľsky sa usmial, no správval sa chladne a odmerane, akoby sa mal už vopred na pozore pred otázkami, ktoré sa mu chystali položiť.

„Napoleon si túto budovu privlastnil cestou do Moskvy,“ poznamenal a ukázal von z okna.

Tommy sa tváril, akoby ho profesorov výklad historického diania vo Vilniuse zaujímal. Muž s bielymi vlasmi sa usmieval ako moderátor detského vysielania v televízii v časoch Tommyho detstva. Aj on by mal zrejme takú dobrú náladu, keby mal Garulaitasovu kanceláriu. Mala iste štyridsať metrov štvorcových a vyzerala ako kabinety učiteľov Bradavic vo filmoch o Harrym Potterovi. Stropné maľby, drevené parkety, dubové panely na stenách, olejové maľby a toľko kníh, že by si s nimi dekan mohol otvoriť pobočku Deichmanovej knižnice. Jediné, čo chýbalo na enormnom písacom stole, bola vypchatá sova. Taká, o ktorej by sa neskôr ukázalo, že žije.

„Nuž, iste ste sem nemerali cestu, aby sme hovorili o Napoleo-
novi. Vyslankyňa spomínala čosi o Skopcoch,“ vyhlásil Garulaitas takmer dokonalou angličtinou. Tommy si spomenul na to, čo mu raz poradil Fredrik Reuter: „Dávaj si pozor na Východoeurópanov, ktorí hovoria bezchybnou angličtinou. S takmer stopercentnou pravdepodobnosťou pracovali pre tajné služby.“

Garulaitas mávol rukou ku kresielkam v kúte miestnosti. Na stolíku pred nimi bolo prestreté pre troch. Stála tam káva a čosi, čo sa podobalo na croissanty.

„Pokúšame sa dohodnúť so švenčionyskou políciou,“ povedal Wessel-Hansen a zobral do rúk tenulinkú porcelánovú šálku. „Môj priateľ z osloskej polície vám toho iste povie viac. Mne viac prezradiť nechcel.“

„Nemôžem zachádzať do podrobností,“ povedal Tommy, „poviem vám toľko, že vyšetrojem v Nórsku prípad, ktorý má prepojenie na Litvu.“

„Aké prepojenie?“ spýtal sa Garulaitas. Zvraštil obočie nad očami, ktoré pôsobili o trochu bystrejšie, ako bolo Tommymu milé. „Žiaľ, s vyšetrovaním policajných prípadov vám nemôžem pomôcť, páni moji.“

„Ale azda by ste nám vedeli pomôcť so sektou Skopcov,“ opáčil Tommy. „Prednedávnom našli v národnom parku zabitú ženu. Počuli ste o tom? Vrávi sa, že bola riadne zmračená.“

Garulaitas sa pohrabal vo vreckách a po chvíli našiel, čo hľadal: vreckovku. Vyfúkal si nos a uprel na Tommyho pohľad. Následne vreckovku poskladal a vopchal ju naspäť do vrečka.

„Viem len toľko, koľko bolo napísané v novinách. A veľa o tom nepísali.“

„Ako si myslíte, že ju zavraždili?“

Garulaitas pár ráz kývol hlavou a čosi zamrmlal, akoby sa rozprával sám so sebou.

„Žiaľ, o tom nebudem špekulovať.“

„Ok, zabudnite na tú zavraždenú ženu. Možno by ste mi mohli porozprávať niečo o sekte Skopcov.“

„Už dávno vymreli,“ povedal Garulaitas. Mávol rukou, akoby to malo oboch Nórov presvedčiť.

„Ste si tým istý, však?“ spýtal sa Tommy.

„Počujte,“ povedal Garulaitas. „My Litovčania sme boli poslední pohania v Európe. Výsledkom je, že sa usilujeme byť katolíckejší ako pápež. Skopci sú odnožou kresťanstva, ktorá je pre katolíkov neprijateľná, sú ako besné psy, pán Bergmann.“

„Vravíte, že *sú* ako besné psy a zároveň tvrdíte, že vyhynuli. Kam teda zmizli? Ako dlho sa im podarilo prežívať?“

Garulaitas ťažko dýchal, zdalo sa, že mu je vo vlnenom saku teplo, čelo mu zrosil pot.

„Objavili sa v roku 1771 v Oriole – mimochodom, v tom čase patrilo to mesto Litve. Teraz leží v južnom Rusku. Sedliak menom

Kondratij Selivanov nadobudol presvedčenie, že je synom Božím a spolu s ďalším sedliakom Ivanovom nabádal ostatných sedliakov, aby sa dali vykastrovať. Väčšinu kastrátov vyhnalo tretie oddelenie cárskiej polície na Sibír, ale až komunistom sa podarilo zlomiť chrbticu týchto takzvaných kresťanov. Skopci vymreli, priateľu. Niektorí utiekli za Stalina do Rumunska, ale svoju vieru už nepraktizujú – z jednoduchého dôvodu – už nežijú. Vyjadril som sa nepresne – mal som na mysli, že *boli* ako besné psy.“

„Kdesi som čítal, že dokonca ani Stalin s nimi nedokázal načisto skončiť,“ povedal Tommy.

„To je nonsens,“ namietol Garulaitas. „Rusi podliehali celé storočia extrémnym ideológiám, či už náboženského alebo politického charakteru. Je možné, že Rasputin bol predvojom Skopcov, ale pochopil, že cár by ho vyhnal na Sibír. Cárovia sa desili akéhokoľvek náboženského extrémizmu, aj tak sa však Skopcom podarilo dostať do Zimného paláca. Prenikli medzi úradníkov, vysoko postavených dôstojníkov a šľachtu. Len si predstavte, že by moc prevzali fanatici oblečení v bielom, ktorí vykladajú Matúšovo evanjelium doslovne.“

„Ako to myslíte?“

„Pochopte, že krajina sa usilovala zmodernizovať a otvoriť sa západu – také čosi bolo pre Rusov nanajvýš trápne. Moderná krajina, kde sa aj elity uchylujú k extrémom do takej miery, že pôsobia ako prehistorickí pohania? To, že ich Stalin nedokázal vyničiť či vyhnáť, je jednoducho nepravda.“

„V čo Skopci verili?“ spýtal sa Tommy.

„Verili, že ak sa zdržia akejkoľvek formy sexuality, tak budú spasení, pán Bergmann. V evanjeliu podľa Matúša je napísané: *Ak ťa zväzda na hriech tvoja pravá ruka, odtni ju a odhod' od seba, lebo je pre teba lepšie, ak zahynie jeden z tvojich údov, ako by malo ísť celé tvoje telo do pekla.* Skopci to zobrali doslovne.“

„Mal som taký dojem, akoby sa pokúšali vymazať rozdiely medzi mužmi a ženami.“

„Zaujímavá interpretácia,“ kývol hlavou Garulaitas. „Skopci tvrdili, že koreňom ľudského zla je *lepost*, čiže telesná krása, sexuálna príťažlivosť a atraktivita. V skutočnosti im šlo o sexuálnu zdržanlivosť, hoci niektorých členov prijali do sekty až potom, ako sa im narodili deti. Dovoľovali teda manželstvá, ale obaja manželia boli zbavení pohlavia – samozrejme. Čítali Matúšove evanjelium asi ako Diabol číta Bibliu. Najextrémnejší z nich sa neuspokojili s kastráciou. Aby boli spasení, odsekávali si aj končatiny – väčšinou ruky, ale i nohy a v niekoľkých prípadoch si vypichli aj jedno oko.“

„Ak to bolo v tom čase Rusom trápne, aké trápne by bolo pre modernú a západne orientovanú Litvu, keby Skopci ešte stále žili na jej území? Mohli by ste vstúpiť do EÚ, keby si niektorí vaši občania navzájom odsekávali pohlavné orgány a ruky a bohvie čo ešte?“ spýtal sa Tommy. „Prečítajte si túto správu. Je tu napísané, že anonymné zdroje naznačujú, že polícia vykonala raziu proti nejakej sekte.“

Podal profesorovi kópiu článku z *Aftenpostenu*.

Garulaitas sa usmial a na papier sa ani nepozrel.

„Zahraničná tlač píše rada znevažujúce články o malých krajinách, ako je Litva. Nemôžete veriť všetkému, čo je v novinách. Ako som povedal: Skopci vymreli. Posledný prípad sme v Litve zaznamenali v sedemdesiatych rokoch. Neveríte mi?“

Tommy sa zatváril neurčito.

„Myslíte si, že ženu v národnom parku zabili Skopci?“ spýtal sa ho Garulaitas.

„Vec sa má tak, že pátram po mužovi, ktorý sa podľa mňa zdržiava v Litve. A myslím si, že má so sebou trinásťročné dievča. Vyskytli sa isté náznaky, pre ktoré som presvedčený, že táto sekta s prípadom nejako súvisí.“

Garulaitas preglgol. Naklonil sa ponad stôl a zobral do ruky šálku s kávou.

„Trinásťročné?“ zauvažoval nahlas. „Členovia extrémnej odnože Skopcov – a tým myslím skutočných extrémistov – boli presvedčení,

že muži môžu zo seba zmyť sexuálne hriechy a všeobecne svoju vinu, ak sa oženia s pannou mladšou ako štrnásť rokov.“

Tommy sa k nemu nahol. Na okamih sa mu zazdalo, že sklzne zo stoličky a spadne na zem.

„Dievča bolo nutné obrezať, alebo jej v najhoršom prípade odsekli aj ruky a nohy – samozrejme, musela to prežiť. Musela sa tiež narodiť v znamení Barana. Zvláštna zmes kresťanstva a astrológie. Veríte v astrológiu?“

„Teraz sme v znamení Barana,“ povedal Wessel-Hansen. „Do 20. apríla, či nie?“

Tommy vstal. Takmer automaticky sa pozrel na náramkové hodinky. Amanda Viksveenová sa narodila 18. apríla 1991, ten dátum si pamätal lepšie ako vlastný dátum narodenia. V pondelok bude mať štrnásť rokov, napadlo mu. Dnes je streda. Ak ešte stále žije, musí ju nájsť pred nedeľou.

V pondelok už bude neskoro.

„Je vám jasné, čo vravíte?“ povedal.

Garulaitas pokrútil hlavou.

„Nechcel som...“

Tommy odsunul stôl medzi nimi stranou. Šálky zaštrngali.

Wessel-Hansen vstal, akoby sa z neho náhle stal akýsi Tommyho poručník.

Tommy mal sto chutí schmatnúť Garulaitasa za golier a zodvihnúť ho do vzduchu.

„To dievča, ktoré hľadám, bude mať v pondelok štrnásť rokov. O päť dní, chápete? Ak ešte stále žije, musím ju cez víkend nájsť. Ak mi tajíte akúkoľvek informáciu...“

Tommy nechal tie slová visieť vo vzduchu.

„Pán Bergmann, robím, čo môžem,“ povedal Garulaitas.

Ako mohol Farberg vedieť, že Amanda sa narodila v znamení Barana? uvažoval Tommy. Hádzaná. Samozrejme. Farberg bol tréner, mal prístup k dátumom narodenia.

Prepočítal si to všetko ešte raz. V pondelok bude Farbergovi nanič, ak sa mu obriezka a amputácia nepodarí.